

زانباریی زیاتر بۆ کەسانی بەشدار لە لیکۆلینەوه کەدا

زانباری لەسەر لیکۆلینەوهی FinMONIK

ریکخراوی تەندروستی و خوشگوزەرانە (THL) لیکۆلینەوهی FinMONIK ریکدەخات. بە هەرمەکی 13600 کەس لە دەرموهی فینلەند لە دایک بوون و دایک و باوکیان فینلەندی نین هەلبژێردراون. زانبارییەکان لە نوسینگە تۆمار وەرگیراوان.

لە لیکۆلینەوه کەدا زانباری باوەر پیکراو لەسەر خوشگوزەرانە و تەندروستی، کار و توانای کار، خزمەتگوزاریەکان و ئەزمونەکانی دانیشتوانی بیانی لەسەر ئەو خزمەتگوزارییانە کۆدەکرێتەوه. جگە لەوه زانباری لەسەر کار و ریکرەکانی دۆزینەوهی کار و هەروەها ئەگەر روی داڤیت ئەزمونەکانی هەستکردن بە جیاکاری داوا دەکرێت. بە کەلک وەرگرتن لەو زانبارییانە دەتوانن گەشە بە توانایی کار و چالاکیوون و تەندروستی دانیشتوانی بیانی بدەین و خزمەتگوزارییە تەندروستی و کۆمەڵایەتیەکان بەرەوپێش ببەین.

خەرجی لیکۆلینەوه کە لە لایەن وەزارەتی کار و داڤیکردنی ژبان (TEM)، شارەدارییەکان و خەزینەیی خۆگنجانندی یەکیەتی ئەوروپا (AMIF) داڤین دەکرێت. ئەو زانبارییانە بۆ گەشەپێدانی تەندروستی و خوشگوزەرانە، چاکسازی کردن لە خزمەتگوزارییەکان و بۆ بەدواداچونی خۆگنجاندن پێویستن. ئاکامی لیکۆلینەوه کە سالی 2019 بۆ دەکرێتەوه.

وەلامەکانت گرنگ و متمانه پیکراوان

لە هەموو قوناخەکانی لیکۆلینەوه کەدا بە متمانه و بە پێی یاسای زانبارییە کەسییەکان کار لەسەر زانبارییەکان دەکرێت. لە فۆرمی لیکۆلینەوه کەدا زانبارییە کەسییەکان دیارنابن و لە جیاتی ئەوان رەقەمی لیکۆلینەوه بەکار دەهێنرێت. لەو زانبارییانە وەرەگیرێن ناتوانن کەسییەتی بناسرێتەوه. لە ئەنجامی لیکۆلینەوه کەدا وەلامی بەشدار بووان و کەسییەتیان ناسرێتەوه. لیکۆلەرەکان بە پێی یاسا ئەرکی بە نەپنی هێشتەوهی زانبارییەکانیان لەسەرە. ئەو زانباری و بابەتە ئەسلیانە کە بۆ لیکۆلینەوه کۆ دەکرێتەوه لە ریکخراوی تەندروستی و خوشگوزەرانە بۆ داڤیم هەلمەگیرێن. بە پێی زانبارییەکان بەخشینی ئاسایی زانبارییەکان ناکرێن و هیچ کاتیک زانبارییەکان نادرێنە دەرموهی یەکیەتی ئەوروپا و ناوچەیی ئابووری ئەوروپا.

دەتوانیت هەر کاتیک بەتەوێ لە بەشدار کردنت لەو لیکۆلینەوه مێدا پەشیمان بیتەوه ئەو کات دەبێ بە لیکۆلەری بەرپرس یان بەرپەرەری لیکۆلینەوه کە راگەینیت. زانبارییەکانی پەيوەندی پێوەگرتنی ئەو کەسانە لە ناو ئەو نامەیدا کە بۆت هاتووه، هەیه.

پەيوەست کردنی زانبارییەکان بە تۆمارەکان

ئەگەر بێتوو رەزایەت بەدەیت لە لیکۆلینەوه کەدا دەتوانن ئەو زانبارییانە لە تۆمارەکاندا لەسەر بەرێزت هەن بەکار بهێنرێن. ئەو زانبارییانە لە تۆمارەکان وەرەگیرێن ئەوانەن: لە تۆماری ریکخراوی تەندروستی و خوشگوزەرانە (زانباری وەرگرتن لەسەر چارەسەری نەخۆشییەکان، سەردانەکان و چارەسەری بە نەشتەرگەری)، لە ئیدارەیی خانەنشینی نەتەوهیی (زانباری لەسەر هاوکاری و قەرەبوو مەکانی کە وەریان دەگری)، لە نوسینگەیی نامار (زانباری لەسەر خۆیندن و پیشە، باری سۆسیۆ ئیکۆنومی و هۆی مردن)، لە بنکەیی بیمەیی خانەنشینی (زانبارییەکانی خانەنشینی، چالاکییەکانی چاکوونەوه و پەيوەندییە کارییەکان)، لە بەرپەرەرییەتی باج (زانبارییەکانی باجدا) نووسینگەیی تۆماری کۆمەلگە (ناو، کات و شوێنی لە دایکبوون، نیوونیشان، جینسییەت، باری بنەمالە، زمانی دایکی و نەتەوه)، لە وەزارەتی کار و داڤیکردنی ژبان (زانباری لەسەر کار کردن و چالاکییەکانی کار دۆزینەوه). بۆ وەرگرتنی ئەو زانبارییانە لە هەر تۆماریک بە جیا داوی ریکەپێدان دەکرێت.

نوم زانيارببانهى له تومارمکان به رهايتنامهى خوت ومردگيرين و له ليکولنيموهى FinMONIK دا بهکار دهينرين برينين لهوانهى خواروه:

تومار	زانيارببانهى
THL بنكهى تهنروستى و خوشگوزمرانى	له تومارى زانيارببانهى تهنروستى (HILMO)دا، زانيارى لسمر نهخوشيه دهستنيشان كراومكان و نهشتهگر بيبهكان (له ماوهى 1994 تا 2023) له تومارى تهنروستى سهرهتايى (AvoHilmo)دا زانيارببانهى ماوهى 2011 تا 2023، له تومارى شيرپهجه زانيارى شيرپهجه دهستنيشان كراوهكانى ماوهى 1953 تا 2023، له تومارى زانيارى پشكنينه به كومهلهكان (زانيارببانهى ماوهى 2004 تا 2023ى خانمانى بهشدار له ليکولنيموهى FinMONIK) بو نمونه نايا كهمكه بهشدارى له پشكنينه دريژ خاينهكان دا كروه پان نا. زانيارببانهى ناو تومارى منداله له دايك بووهكان (له ماوهى 1987 تا 2023)، زانيارى وهك سالى لهدايك بوون و زانيارى كوتترولهكانى دووگيائى و كاتى بوونى مندال. زانيارببانهى ناو توماركانى لهباربردن (له ماوهى 1983 تا 2023) نايا هيچ مندالى لهبار برده پان نهزوك كراوه، كهى كراوه، زانيارببانهى ناو تومارى نهزوك كردن (له ماوهى 1987 تا 2023). زانيارببانهى ناو تومارى نهخوشيه گواستراومكان (له ماوهى 1980 تا 2023) وهك هيڤ (HIV)، هموكردنى جگر (هپاتيت) نوعى A و B و C، سفليس، مالاريا و رووداومكانى سيل، زانيارببانهى ناو تومارى دابين كردنى ژيان (له ماوهى 2006 تا 2023).
نوسينگهى نامار	زانيارى لسمر خوئندن و پيشه، بارى سوسيو تيكونومى و هوى مردن (له ماوهى 2010 تا 2023)
KELA له نيدارهى خانهنشيني نهتهوهيى	زانيارببانهى بيمه، هاوكارى خاوهن پيداويستنيه تاييهتهكان، هاوكارى پي راگهيشتنى نهو كهمهى خانهنشيني ومهگرنت، زانيارببانهى چاكبوونموه، زانيارى نيو تومارى مافى ومهگرنتى هاوكارى بو دهرمانه تاييهتهكان، له ناو تومارى رهچتهكان له چارمسرى نهو نهخوشيهانى له ناو (نوسخهكان) زانيارى لسمر نهو دهرمانانهى دا زانيارى نهتهوهيى دا باون بهكار هينراون، له تومارى هاوكارى كاتى نهخوشى لسمر ماوهى كاتى نهخوشى و هويهكانى نهو (له ماوهى 2010 تا 2023).
VRK نوسينگهى تومارى كومهلهگه	بارى بنهماله، پيشينهى هاوسهگريرى، دانيشتوانى ترى ناو مالهكه، رادهى دانيشتوانى ناو مالهكه، رادهى دانيشتوانى ژير تهمنى ناسايى ناو مالهكه (له ماوهى 2010 بو 2023)
TEM ومزارمتى كار و دابينكردنى ژيان	زانيارببانهى بيكارى (كودهكانى داواى كاركردنى كهمى بيكار و گورانكارببانهكان) زانيارببانهى كهمى داواكارى كار (زانيارببانه سهرمتاييهكان، خوئندن، نهخوشيه دهستنيشانكراومكان) و چالاكيبهكانى دوزينهوى كار (فيزبوونى كار، پيشه داواكراومكان، تهمرينهكانى كار، همسهگاندى توانايى كار) و گورانكارببانهكان. (له ماوهى 2010 تا 2023).